पृथिव्याः कृष्णग्रीवा इत्युक्तमित्यादयः। त एते वैश्वदेवपर्व्व-विषयाः पशवः। वैश्वदेवे हि पर्व्वण्याग्नेयमष्टाकपालं निर्व्वपति सौम्यं चरुमित्यादीनि यद्देवताकानि हवींष्याम्नातानि तद्देवताका एव कृष्णग्रीवाद्याः पशवः शाखान्तरोक्ताः सूत्रकारेणोदाहृताः। एवमुत्तरपर्व्वसम्बन्धिनोऽपि पशवः सूत्रे द्रष्टव्याः। एकैकस्य देवस्य त्रयः पशव इत्यभिप्रेत्य कृष्णग्रीवा इत्यादि बहुवचननिर्द्देशः। 'तैः' चातुर्म्मास्य पशुभिरेकस्मिन्नेव दिनेऽनुष्ठितैरपि, 'संवत्सरं', 'प्रत्यक्षमेव' सम्पूर्णमेव, 'यजमानः', प्राप्नोति॥

(३) चातुर्म्मास्यपशून् विधायैकादशिनान् पशून् विधत्ते। "विवा एष प्रजया पशुभिर्च्छिद्यते। यः संवत्सरं प्रयुङ्क्ते। संवत्सरः सुवर्गो लोकः॥ २॥ सुवर्गं तु लोकं नापराध्नोति। प्रजा वै पशव एकादशिनी। यदेत एकादशिनाः पशव आलभ्यन्ते। साक्षादेव प्रजां पशून् यजमानोऽवरुन्धे" इति। 'यः' यजमानः, चातुर्म्मास्यपशुभिः 'संवत्सरं', अनुतिष्ठति। 'एषः' यजमानः, 'प्रजया' 'पशुभिः','वृद्ध्यते' वियुक्त एव भवति, अनुष्ठाने प्रवृत्तस्य प्रयोज्यार्थप्रयत्नाभावात्। स्वर्गलोकस्तु संवत्सरात्मक इति कृत्वा तं 'लोकं ना पराध्नोति'। अपराधस्तु लोकप्राप्त्यभावः, सोऽस्य न भवति। तर्हि प्रजापशुप्राप्तेः क उपाय इति स उच्यते। येयं पश्वेकादशिनी सा प्रजापशुस्वरूपैव। तस्मात् 'ऐकादशिनाः पशवः', आलभ्याः। ते च द्विप्रकाराः, प्राकृता आश्वमेधिकाश्च। आग्नेयः कृष्णग्रीवः सारस्वती मेषो-